

La Gazeta de Barcelona (1695-1806) i la gènesi de la premsa periòdica a Catalunya

Xevi Camprubí, Investigador Independent

L'origen de la premsa a Catalunya es remunta molt abans del naixement del *Diario de Barcelona*, el 1792. Per entendre l'aparició de la premsa diària cal retrocedir més de cent anys, quan la proliferació de gasetes –un model de premsa setmanal que es va desenvolupar a Europa des de principi del segle XVII– va suposar la consolidació de la periodicitat a Catalunya.

El gran interès que va despertar la Gran Guerra Turca, iniciada el 1683 amb el setge de Viena, va fer incrementar la producció i el consum de notícies, unes pràctiques que ja existien des de la invenció de la impremta. Un dels exponents d'aquesta premsa periòdica fou la *Gazeta de Barcelona*, fundada per l'impressor Rafael Figueró el 1695. La premsa va tenir un paper de primer ordre al llarg de la Guerra de Successió, de 1701 a 1714, sobretot durant el setge de Barcelona, quan la gaseteta impresa per Figueró va esdevenir el principal instrument de propaganda de les institucions de govern catalanes.

L'objectiu d'aquesta comunicació és explicar els factors que van fer possible l'aparició de la premsa periòdica a Catalunya, entre els quals cal destacar l'existència d'una indústria editorial amb una gran capacitat productiva, un sistema de correu perfectament articulat i un públic molt interessat en les notícies, tant de les que provenien de l'entorn més proper com de les principals capitals d'Europa.

La comunicació proposa una anàlisi del model de premsa i de les pràctiques de producció periodística dels segles XVII i XVIII. Destaca, en aquest sentit, constatar l'ús de tècniques narratives contemporànies –com les anomenades *sis W*–, o bé la importància atorgada pels impressors a conceptes més propis dels segles XX i XXI, com l'actualitat, la immediatesa o la competència entre mitjans. D'una forma semblant, les funcions que la Teoria de la Comunicació ha atribuït a la premsa de masses –formar, informar, entretenir i persuadir– ja eren presents a l'època Moderna, com ho eren també els principals gèneres periodístics. Les gasetes, d'igual forma, eren un producte consumit per un públic ampli, nombrós i heterogeni.

La recerca portada a terme ha permès concloure que al segle XVII ja existia una activitat que anys després s'anomenaria Periodisme. Les tècniques narratives, la tecnologia d'impressió i els hàbits de lectura de notícies eren presents a Catalunya molts anys abans del naixement del *Diario de Barcelona*. El fenomen de la premsa diària, en aquest sentit, no es pot entendre sense tenir en compte el bagatge acumulat durant els segles precedents tant pels impressors com per la societat en general, moguda per una gran curiositat per saber què passava al món. Per totes aquestes raons no és agosarat afirmar que les gasetes constitueixen el fonament de la premsa de masses.